

مداخله در بحران کودک آزاری و غفلت

فهرست

۹	تقدیر.....
۱۱	سپاس‌گزاری.....
۱۳	پیشگفتار.....
۱۵	نگاهی اجمالی بر کتاب راهنما.....
۱۹	آشنایی با بحران.....
۱۹	مقدمه.....
۱۹	تعریف بحران.....
۲۰	عوامل بحران‌ها.....
	ضمیمه شماره ۱: شاخص‌های متمایزکننده خانواده‌های درگیر در بحران شدید در برابر
۲۴	خانواده‌های دچار بحران مزمن.....
۲۵	مراحل بحران.....
۲۸	احساسات مراجع در طول بحران.....
۲۹	اثرات روان‌شناختی بحران.....
۳۳	خلاصه.....
۳۵	اهداف و گام‌های مداخله در بحران.....
۳۵	مقدمه.....
۳۶	تعیین حدود و اهداف مداخله در بحران.....
۳۷	مدل نه‌مرحله‌ای مداخله در بحران.....
۴۰	تیم مداخله در بحران.....
۴۲	نگاه اجمالی به تیم‌های مرتبط با CPS.....
۴۳	تیم‌های چندتخصصی کارشناسان.....
۴۴	بحران به‌مثابه فرصتی برای شروع تغییر.....
۴۶	مداخله در بحران به‌عنوان پاسخی برنامه‌ریزی‌شده.....

۴۸	..... خلاصه
۵۱	..... ارزیابی مداخله در بحران
۵۱	..... مقدمه
۵۲	..... درگیر شدن کل خانواده
۵۳	..... ارزیابی
۵۸	..... ارزیابی خطر
۶۰	..... ابزارهای ارزیابی
۶۳	..... ارزیابی موارد خاص دیگر
۶۷	..... خلاصه
۶۹	..... رویکردهای درمانی و تکنیک‌های مداخله در بحران
۶۹	..... مقدمه
۶۹	..... دانش پایه التقاطی
۷۰	..... تقویت تمرکز خود (self) و مراجع
۷۲	..... رویکردها
۸۰	..... تکنیک‌ها
۸۹	..... خلاصه
۹۱	..... درک موقعیت‌های خاص خانواده
۹۱	..... مقدمه
۹۱	..... تعارض زوجین
۹۲	..... چالش‌های والدخواندگی
۹۴	..... عدم آمادگی برای والد شدن
۹۵	..... سوء مصرف مواد
۹۷	..... همسرآزاری
۹۸	..... بیماری روانی
۱۰۰	..... تشخیص دوگانه
۱۰۰	..... فقر

۱۰۱	..... خلاصه
۱۰۳	..... خاتمه دادن به مداخله و خدمات پیگیری
۱۰۳	..... مقدمه
۱۰۳	..... تعیین محدودیت زمانی از ابتدا
۱۰۳	..... آموزش حل مسئله
۱۰۴	..... تشویق به مستقل شدن
۱۰۴	..... مرور پیشرفت
۱۰۵	..... طراحی برنامه‌ای برای پیگیری
۱۰۵	..... ارزیابی نتایج
۱۰۷	..... مددکار مداخله در بحران
۱۰۷	..... مقدمه
۱۰۷	..... آسیب‌پذیری و امنیت
۱۱۰	..... حالت روان‌شناختی و احساسات
۱۱۰	..... پیشگیری از فرسودگی
۱۱۱	..... سوپرویزن
۱۱۳	..... مقتضیات آموزش
۱۱۴	..... خلاصه
۱۱۵	..... مدل‌های خانواده‌محور مداخله در بحران
۱۱۵	..... مقدمه
۱۱۵	..... هوم‌بیلدرز (Homebuilders)
۱۱۸	..... فامیلیز اینک (FAMILIES INC.)
۱۲۱	..... خدمات خانوادگی فشرده (IFS)
۱۲۳	..... برنامه برای بحران در خانواده
۱۲۴	..... شورای وساطت در آزارگری جنسی
۱۲۴	..... خلاصه
۱۲۵	..... خلاصه

۱۲۵	.....	زمانی که بحران روی می دهد
۱۲۶	.....	پیش بینی بحران ها و برنامه ریزی فعالانه
۱۲۹	.....	فهرست اصطلاحات
۱۳۳	.....	منابع و مآخذ
۱۳۵	.....	منابع دیگر

تقدیر

وزارت بهداشت و خدمات انسانی از همکاری‌های رابرت برگمن، مارگارت ادموند، و رابرت ای. مک‌دیکن، مؤلفان کتاب *مداخله در بحران: کتاب راهنمایی برای مددکاران محافظ کودک*، اگوست ۱۹۷۹، تقدیر به عمل می‌آورد.

سپاس‌گزاری

چارلز ای. جتتری، ال. سی. اس. دابلویو، مدیر اجرایی مرکز خدمات کودک و خانواده است که مرکزی با خدمات چندگانه واقع در بخش میانی شرق تنسی می‌باشد. او ۳۲ سال تجربه در دادگاه جوانان، بهزیستی کودک، بیمارستان اعصاب و روان، روان‌پزشکی بیماران سرپایی، خدمات خانواده، بیمارستان عمومی و مطب‌های خصوصی، داشته است. او در ارزیابی و درمان خشونت در خانواده‌ها، همچنین در نوشتن [کتب و مقالات] و ارائه آموزش در سراسر آمریکا تخصص دارد. او در کالج کارسون نیومن استاد دستیار می‌باشد.

از لوری هیل، دارنل بین و دیگر پرسنل خدمات کودک و خانواده برای تایپ و آماده‌سازی این کتاب راهنما قدردانی می‌شود.

در ادامه اعضای گروه مشاوره با قرارداد شماره HHS-105-89-1730 معرفی می‌شوند:

پیتز کوریا	جنت هوتچینسن
دانشگاه اکلاهاما	دانشگاه پیتزبرگ
تولسا، اوکی	پیتزبرگ، پی ای

هاوارد دیویدسون	مایکل نونو
انجمن بار آمریکا	مرکز رشد زندگی خانوادگی
واشنگتن، دی سی	ایت‌هاکا، ان وای

شیرلی دیویس	مارشا کی. سالوس
رشد کودک و خانواده	ریاست
مرکز مشاوره	گروه مشاوره کتاب راهنمای کاربران
سینت پیتزبرگ، اف ال	الکساندریا، وی ای

نائینا توماس
شاخهٔ بهزیستی کودک
دپارتمان خدمات اجتماعی
ناحیهٔ پرینس جورج
هیاتسویله، ام دی

آنتونی اورکويزا
دانشگاه کالیفرنیا
ساکرامنتو، سی ای

جودی فیلیپ
مرکز منابع ملی
کودک‌آزاری و غفلت
دنور، سی او

ساندرا هودج
دپارتمان خدمات انسانی
اوگوستا، ام ای

جان هولتن
شورای شیکاگوی کبیر
در کمیتهٔ ملی
پیشگیری از کودک‌آزاری
شیکاگو، آی ال

پیشگفتار

لایحه پیشگیری و درمان کودک‌آزاری در سال ۱۹۷۴ به قانون تبدیل شد. از آن زمان به بعد دولت فدرال به عنوان عاملی سازمان‌دهنده به نحوی عمل کرده تا منابع خدمات اجتماعی، سلامت روان، پزشکی، آموزشی، قانونی و نیروی انتظامی را به تحرک و دارد تا به چالش‌های پیشگیری و درمان کودک‌آزاری و غفلت توجه کنند. در سال ۱۹۷۷ در یکی از تلاش‌های ابتدایی‌اش برای نیل به این هدف مرکز ملی مداخله در کودک‌آزاری و غفلت (NCCAN)، ۲۱ کتاب راهنما (سری کتاب‌های راهنمای کاربران) برای ارائه به متخصصانی که درگیر با سیستم حفاظت از کودکان هستند منتشر کرد، با این هدف که همکاری اجتماعی و کیفیت خدمات ارائه‌شده به کودکان و خانواده‌ها را ارتقا ببخشد. این کتاب‌های راهنما نقش‌ها و مسئولیت‌های هر متخصص را در پیشگیری، شناسایی و درمان بدرفتاری با کودک توصیف می‌کنند. دیگر کتاب‌های راهنما در این سری به موضوعات خاص [دیگری] برای مثال، آزار و غفلت بزرگسالان توجه دارند.

فهم ما از مسائل بغرنج کودک‌آزاری و غفلت از زمانی که کتاب‌های کاربران انتشار یافته‌اند، به طور چشمگیری افزایش یافته است. این افزایش دانش منجر به ارتقا توانایی‌های ما در مداخله مؤثر در زندگی خانواده‌های دارای مشکل شده است. به همین ترتیب، ما در مورد آنچه که می‌توانیم انجام دهیم تا از کودک‌آزاری و غفلت جلوگیری کنیم به دریافت بهتری رسیده‌ایم. علاوه بر این، دانش ما نسبت به نقش‌های منحصربه‌فردی که متخصصان مهم می‌توانند در محافظت از کودکان داشته باشند با وضوح بیشتری تعریف شده است و دانش زیادی در مورد چگونگی افزایش هماهنگی و همکاری مراکز اجتماعی و متخصصان به دست آمده است. در نهایت، امروزه ما با مشکلات جدید و جدی‌تری در خانواده‌هایی روبه‌رو هستیم که با کودکان خود بدرفتاری می‌کنند. برای مثال، تعداد خانواده‌های شناسایی‌شده (توسط CPS) که با مشکلات سوء‌مصرف مواد دست‌به‌گریبان هستند به طور چشمگیری افزایش یافته است.

از آنجایی که دانش پایه ما به طور گسترده‌ای افزایش یافته است و وضعیت مهارت درمان به طور نسبتاً زیادی ارتقا یافته است، NNCAN با ویرایش مجدد بسیاری از کتاب‌های موجود و تألیف کتاب‌های جدید که به نوآوری‌ها، دغدغه‌ها و موضوعات در پیشگیری و درمان بدرفتاری با کودکان می‌پردازند سری کتاب‌های کاربران را به روز کرده است.

این کتاب راهنما، *مد/نخله در بحران کودک/آزاری و غفلت*، به عنوان مکملی برای کتاب *خدمات محافظت از کودکان: راهنمایی برای مددکاران*، برای مددکارانی در نظر گرفته شده است که می‌خواهند همکاری خود با کودکان و خانواده‌های درگیر در بحران را ارتقا دهند. ممکن است اطلاعات این کتاب برای متخصصان دیگری نیز که در زمینه محافظت از کودکان فعالیت می‌کنند، مثل افسران نیروی انتظامی، قضات، مربیان، بهداشت کاران و مشاوران سلامت روان مفید باشد.

نگاهی اجمالی بر کتاب راهنما

در گذشته واحد اورژانس، نیروی انتظامی و تیم‌های امداد در بلايا، پروتکل‌های مجزایی برای پاسخ به بحران‌های خانواده داشته‌اند. در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ میلادی مداخلات هماهنگی برای مؤسسات و سازمان‌های مسئول موارد کودک‌آزاري و غفلت طراحی شد. افزایش نگرانی‌ها در مورد خشونت در خانواده، محرکی برای انجام مطالعات در این زمینه و همچنین توسعه رویکردهای اصلاح‌شده مداخله در بحران شد.

همواره تصویری غلط در رابطه با تعریف مداخله در بحران در حال شکل‌گیری بوده است. در کاربرد خدمات حفاظت از کودکان (CPS یا child protective services)، برخی مواقع واژه‌های "مداخله در بحران" و "خدمات اورژانس" به جای هم به کار برده شده‌اند. این کتاب راهنما تلاش می‌کند بین خدمات اورژانس و مداخله در بحران تمایز قائل شود و به علاوه حوزه و کاربرد مداخله در بحران در موارد CPS را تعریف کند.

مداخله در بحران و ارزیابی آن، گام‌های ابتدایی برای تقویت مهارت حل مسئله مراجعان به شمار می‌آیند. مددکاران بحران به جای پرداختن به تاریخچه زندگی مراجع یا خانواده، به ارزیابی مشکلاتی می‌پردازند و روی مسائل حل‌نشده‌ای تمرکز می‌کنند که منجر به بحران شده‌اند. انرژی مراجع و مددکار بحران به صورت تمام‌وکمال بر رویدادهای راه‌انداز و فرایند حل مسئله متمرکز است. الگویی مسئله‌مدار که به نگرانی‌های مراجع توجه دارد می‌تواند به ایجاد همکاری و راه‌حل‌های سریع‌تر منجر شود.

رویکردهای مسئله‌مدار یا تکلیف‌محور می‌توانند از مداخله مبهم و نامتمرکز در بحران جلوگیری کنند. برنامه‌ریزی و گام‌های عملی به مراجعان کمک می‌کند متوجه شوند چه چیزی در گذشته برای آنها مفید بوده است و چه چیزی الان می‌تواند برایشان مؤثرتر باشد تا مشکلات خانواده حل شود.

تأکید مداخله در بحران بر این نکته است که مراجعان توان لازم برای برطرف کردن بحران را دارند. مددکاران بحران به مراجعان کمک می‌کنند تا ظرفیت‌های خود را کشف و از آنها استفاده کنند. نگرش مثبت مددکار نسبت به توانایی‌های مراجعان تأثیر تلقینی قدرتمندی روی مراجعان دارد.

بنابراین بحران‌ها فرصتی منحصر به فرد برای تغییر در زندگی پیش روی والدین و کودکان قرار می‌دهند. هنگامی که بحرانی شدید روی می‌دهد و روش‌های معمولِ مقابله‌ای کارگر نمی‌افتند، خانواده‌ها از رویکردهای مسئله‌مدار جدید بیشتر استقبال می‌کنند. علاوه بر این، در طول این دوره عدم تعادل، آنها مایلند تصور کنند که امکان بهبود اوضاع وجود دارد.

این کتاب راهنما در حالی که به اصول و تکنیک‌های مداخله در بحران در موارد کودک‌آزاری یا غفلت می‌پردازد، به تشخیص ارتباط درونی همه آشکال خشونت درون خانوادگی و اجتماعی نیز توجه دارد. هر موقعیت مشکوک به کودک‌آزاری و غفلت، یک بحران به حساب می‌آید. "مداخله در بحران" روش‌ها یا تکنیک‌هایی هستند که توسط افراد یا گروه‌های مسئول پاسخ به بحران، به کار برده می‌شوند. مداخله در بحران، عکس‌العملی برنامه‌ریزی شده است که نیاز به نقش‌های تخصصی، آموزش و سوپرویزن دارد.

در این بخش نگاهی اجمالی به بحران خواهیم داشت. در بخش بعدی یعنی بخش "آشنایی با بحران" به تعریف بحران، عوامل و مراحل بحران‌ها، احساسات مراجع و اثرات روان‌شناختی بحران‌ها پرداخته می‌شود. در بخش "اهداف و گام‌ها در مداخله در بحران"، اهداف و گام‌های مداخله در بحران با یک مدل نُه مرحله‌ای معرفی می‌شوند و به بحث تیم‌های بحران پرداخته می‌شود. بخش "ارزیابی مداخله در بحران" پیشنهادهای برای مشارکت همه اعضای خانواده در ارزیابی شرایط راه‌انداز و همچنین ارزیابی خطر احتمالی در آینده برای کودک به دست می‌دهد.

در بخش "رویکردها و تکنیک‌های درمانی مداخله در بحران" و "آشنایی با موقعیت‌های خاص خانواده" به ترتیب به رویکردها، تکنیک‌ها و سپس به موقعیت‌های خاص خانواده (special family situation) پرداخته می‌شود و در بخش "قطع درمان و شروع خدمات پیگیری" پیشنهاداتی برای قطع درمان و شروع پیگیری ارائه می‌شود.

بخش‌های "مددکار مداخله در بحران" و "مدل‌های خانواده‌محور در پاسخ به بحران" به توضیح حمایت‌های حرفه‌ای موردنیاز توسط مددکار مداخله در بحران و پنج مدل خانواده‌محور پاسخ به بحران می‌پردازند و به دنبال آن خلاصه کتاب راهنما، واژه‌نامه، ارجاع‌های پانویس و کتاب‌شناسی ویژه ارائه می‌شود.

آشنایی با بحران

مقدمه

در حوزه محافظت از کودک، بحران‌های خانوادگی حوادث غیرمعمولی نیستند. افشای آزار جنسی یک کودک، تولد نوزاد معتاد، کشف وابستگی به مواد یک نوجوان، بازداشت والدین برای رفتار خشن، تهدید به اخراج خانواده از مسکن‌های دولتی یا والدینی که زیر بار نیازهای کودک در مانده‌اند، تنها بخشی از بحران‌هایی هستند که خانواده‌ها تجربه می‌کنند. دوره بحران با وجود کوتاه بودن، به‌طور معمول بین ۴ تا ۶ هفته، با آسیب‌پذیری و عدم تعادل شدید در خانواده همراه می‌شود که به یک پاسخ برنامه‌ریزی‌شده دقیق نیاز دارد.

این فصل نگاهی کلی به بحران، تعریف بحران، عوامل و مراحل آن دارد. به‌علاوه، برای افزایش آگاهی نسبت به آثار دیگر بحران، به احساسات و اثرات روان‌شناختی می‌پردازد که به‌طور معمول در بحران توسط اعضای خانواده تجربه می‌شوند.

تعریف بحران

همان‌طور که در "کتاب ۲ مداخله در بحران: کتاب مرجع کارورزان برای درمان کوتاه‌مدت" بیان شده است؛ بحران در واقع به هم خوردن یک حالت ایستا است، نقطه عطف مهمی [در زندگی] که منجر به شرایط بهتر یا بدتر می‌شود، هنگامی که در الگوی معمول و طبیعی کارکرد یک شخص یا خانواده اختلال یا شکست به وجود می‌آید. این به هم خوردن یا عدم تعادل به دلیل اینکه به‌تازگی رخ داده معمولاً حاد است. بحران به شرایط و موقعیت‌هایی گفته می‌شود که فرد نمی‌تواند به‌وسیله شیوه‌های معمول حل مسئله خود، آنها را برطرف کند.

یک [موقعیت] بحرانی با یک مشکل [معمولی] یا یک [موقعیت] اورژانسی تفاوت دارد. درحالی‌که مشکل [معمولی] ممکن است ایجاد استرس کند و فرد یا خانواده برای

برطرف کردن آن دچار دردسر شود ولی قادر به حل آن است. در نتیجه مشکلی که توسط یک فرد یا خانواده قابل برطرف شدن باشد بحران به حساب نمی‌آید.

[موقعیت] اورژانسی، یک [موقعیت] اضطراری غافلگیرکننده و فشارزا است، مانند زمانی که جان کسی در اثر تصادف، اقدام به خودکشی یا خشونت خانوادگی در خطر است. این موقعیت به توجه فوری نیروی انتظامی، CPS یا دیگر افراد متخصص آموزش دیده نیاز دارد تا عکس‌العمل‌های لازم در برابر حوادث تهدیدکننده جان فرد اتخاذ شوند. اگر برای پاسخ‌دهی به یک موقعیت، ۲۴ تا ۷۲ ساعت می‌توان صبر کرد، بدون اینکه فرد یا خانواده در معرض خطر قرار بگیرند، می‌توان گفت این موقعیت اورژانسی نیست و بحرانی است.

عوامل بحران‌ها

سه عامل اساسی بحران - موقعیت استرس‌زا، اختلال در شیوه مقابله‌ای و زمان‌بندی برای مداخله - باهم تعامل کرده و یک موقعیت بحرانی را منحصر به فرد می‌سازند.

موقعیت‌های استرس‌زا

هرکسی در زندگی‌اش دوره‌هایی از غم، ناامیدی یا فرسایش روانی را تجربه کرده است. زمانی که این احساسات با حوادث یا موقعیت‌های خاص زندگی درمی‌آمیزند، غالباً منجر به بالا رفتن تنش و استرس می‌شوند. پنج نوع موقعیت یا واقعه وجود دارد که می‌توانند ایجاد استرس کنند و در جای خود در ایجاد یک وضعیت بحرانی نقش داشته باشند:

🔗 **موقعیت‌های خانوادگی** - بررسی [صحت و سقم] کودک‌آزاری، همسرآزاری، حاملگی بدون برنامه، ترک خانه توسط یکی از والدین، ابتلای یکی از اعضای خانواده به بیماری مزمن و نبود حمایت‌های اجتماعی، نمونه‌هایی از

موقعیت‌های اجتماعی هستند که می‌توانند منجر به فشار روانی و بحران شوند.

🔗 **موقعیت‌های اقتصادی** - معضل ناگهانی یا مزمن اقتصادی در بسیاری از بحران‌های خانوادگی نقش دارد. مشکلاتی از قبیل از دست دادن شغل، سرقت پول نقد یا اموال خانه، هزینه‌های درمانی بالا، مخارج حمایتی برای کودک گم‌شده، پس دادن ماشین به‌علت ناتوانی در پرداخت اقساط آن، قطع شدن خدمات رفاهی [برق، آب، گاز و ...]، پول‌های ازدست‌رفته در قماربازی و اعتیاد به مواد مخدر و درنهایت فقر.

🔗 **شرایط اجتماعی** - محله‌های خشن، مسکن نامناسب، فقدان منابع اجتماعی و برنامه‌های آموزشی ناکافی، برخی از عواملی هستند که جامعه می‌تواند از طریق آنها در ایجاد بحران‌های خانوادگی نقش بازی کند.

🔗 **حوادث مهم زندگی** - حوادثی که بیشتر خوشحال‌کننده به نظر می‌رسند مانند ازدواج، تولد کودک، ارتقا شغلی یا بازنشستگی می‌توانند آغازگر یک بحران باشند؛ ثبت نام کودک در مدرسه، رفتارهای [غیرعادی] یک نوجوان، مستقل شدن فرزند بالغ، آغاز یائسگی یا مرگ یک عزیز می‌توانند همچنین از حوادث بسیار استرس‌زای زندگی باشند.

🔗 **عوامل طبیعی** - بحران‌ها به‌وسیله فجایعی مانند سیل‌ها، طوفان‌ها، آتش‌سوزی‌ها و زمین‌لرزه‌ها یا حتی دوره‌های طولانی گرما و رطوبت شدید یا آب‌وهوای ابری و گرفته یا خیلی سرد ایجاد می‌شوند.

اختلال در روش‌های مقابله‌ای

توانایی فردی یا خانوادگی در مدیریت یک موقعیت بحرانی تحت تأثیر ویژگی‌های جسمانی، رفتاری، نگرش‌ها و عقاید ایشان می‌باشد. حتی خانواده‌هایی که به‌طور کلی زندگی شاد و شبکه‌های حمایتی گسترده‌ای دارند ممکن است به‌وسیله حوادث